

Šiame numery

Kad "Eglutė" žaliuotų.
Vaikai mene.
Dariaus Lapinsko pokalbis su Mikalojumi K. Čiurlioniu.
Vienas moters tipas prancūzų romane.
Antikinės ganiavos pasaulėjauta.
Vladas Jakubėnas apie D. Kučėnienės rečitalį ir D. Lapinsko naujus kūrinius.
Dr. Antanui Kučiui 75 metai.

Kertinė paraštė

KAD "EGLUTĖ" ŽALIUOTŲ

Mažiesiems skirtas, bet labai didelis darbas buvo pradėtas prieš dvidešimt penkerius metus, kada išeivijoje imta leisti mėnesinis žurnalukas "Eglutė". Tai mūsų toks vienintelis, net ir metais niekieno kito nepalankus, kniškioniškos ir patriotinės minties periodinis leidinys vaikams. Dvidešimt penkeri metai vis dėlto jau yra šis tas. Juk tai visa karta. Per dvidešimt penkerius metus žmogus gimsta ir užauga, išeina į savarankišką gyvenimą, pats susilaukdamas vaikų — naujosios kartos. Taigi, mūsų "Eglutė", galima sakyti, šiandien jau lanko savo buvusią skaitytojų vaikų. Ir argi tai nėra didelis dalykas nelietuviško pasaulio aplinkoj — išeivijoje!

Bet ar tam dideliui reikalui skirtame ir atitinkamai dideli dėmesis? Aplamai, ar pavieniai ir institucijos nesame kone visiškai pamirę vaikų literatūrą? Na, gal nepamirė, bet tik jos nevertiname. Ji mums vis tokia lyg ir literatūra, lyg ir ne. Arba bent jau lygus dėmesio neverta, gretinant su rimtąja, subrendėliams skirta literatūra.

Beveik stebuklą padarėme, suorganizuodami išeivijoje stiprų ir tankų liuanistinių mokyklų tinklą, kuris ir po ilgo dešimtmečių dar labai nedaug ir labai mažų skylių turi. Tačiau vaikų grožinei literatūrai rodėme ir teberodome apvertinai mažą dėmesį. Ir tragika yra tame, kad mokyklose jaunimėli mes tik išmokėme, bet neįpratino skaityti. O ir įprasti jį turėjo ne vien mokykloje, bet ir namuose. Tiksliai kuo ir kaip įpratinti, kad turiniu ir išvaizda patraukli knygelių beveik nebuvo. O jei ir pasirodydavo, tai jos buvo tokios retos kregždės, jog ir nepajėgė mums atnešti kokio nors lietuviškų knygų skaitymo pavasario jaunose kartose. Šiandien viso to rezultatas — bendras skundimasis periodinės spaudos ir knygų mažėjančiais tiražais.

Ir vargu ar būtų prasminga ieškoti kaltininkų. Jų gal kokia asmeninė ar institucinė prasmė

ir nėra. Kalta bendrasis mūsų nusiteikimas į vaikų literatūrą. Žiūrėti nerimtai, neskiriant ji pakankamai nei rašalo, nei dažų, nei pinigų, nei laiko įpratinti skaityti. Akys atsiveria tik tada, kada jau būna per vėlu kada užtelėjusį vaiką ar merginą su virve neatvesi prie lietuviškos knygos, kadangi savo vaikystėje, be sausokų vadovėlių, kniškionų rankose ir neturėjo.

O aplamai įvairiautiniame knygų pasaulyje vaikų literatūra rodomas tiesiog išskirtinis dėmesys. Kiek jose fantazijos ir išradinimo, kiek apipavidalinimo polėkių ir spalvų. Savo gražumu jos dažnai traukia ne vien mažojo skaitytojo akį, bet ir suaugusio, kurio širdis dar nėra pripilusi vien tik prie šaltos realybės. Todėl ir įvairiose tarptautinėse knygų mugėse vaikų literatūra patraukia didžiausius būrius lankytojų. Vaikų literatūra tokiose mugėse būna vis skaisčiausiai prisiskleidęs žiedas. Neapsieinama ir be vaikų literatūros specialių parodų bei gausių vaikų literatūros skyrių didžiosiose ir viešosiose bibliotekose. Pavyzdžiui, kad ir šiuo metu nuo spalio 27 d. iki lapkričio 9 d. Mokslo ir pramonės muziejuje Chicagoje vyks vaikų literatūros paroda.

Pagaliam mums išeiviams vaikų literatūra, be kita ko, dar turi ir tautinio išlikimo prasmę naujose kartose. O kiek gali čia gėra šios rūšies knyga įtakoti, užtenka jau tik vieno pavyzdžio, prisimenant Vytės Nemunėlio (Bern. Brazdžionio) "Meškiuką Rudnosiuoką", kuris su savo "šlumpu-pumpu" per ištisus dešimtmečius lietuvišką gyvenimą atvedė tūkstančius mažųjų skaitytojų.

Bet pats pirmasis žingsnis, kuris turėtų būti labai tvirtas, šiuo metu yra kaip tik jubiliejinė "Eglutė". Teneliuka ji tik vienu jos leidėjų seselių rūpestis, bet visų, kurie dar tikim lietuviškąja ateitimi ir norime, kad ir mūsų vaikai bei vaikaičiai tokia ateitimi tikėtų ir jai gyventų. k. brd.

VAIKAS MENE

SAULĖ JAUTOKAITĖ

Žmogus, būdamas socialus ir gyvendamas visuomeninėje bendruomenėje, karts nuo karto nori ir turi būti vienas — pats su savimi. Nors jis gyvena kitų žmonių aplinkoje, tačiau būdamas labai privatus asmuo, jis — ta sociali būtybė — gali savo mintimis ir jausmais, priklausantiems tik jam vienam, išsijungti iš visuomeninės bendruomenės. Bet taip pat žmogus turi įgimtą norą tai, ką jis išgyvena ir patiria pats vienas, savo kuo asmeniškiausiais jausmais bei išgyvenimais pasidalinti su kitais. Šiems norams išreikšti žmogus naudoja įvairias priemones — kalbą, raštą, grožinę literatūrą, poeziją, muziką ir meną. Šių priemonių naudotojai tampa rašytojais, poetais, kompozitoriais, menininkais.

Pavyzdžiui, imkime menininką, apsiribojusį tik tiktai vaizdinio menu — tapyba ir skulptūra. Pasinaudodamas šiomis priemonėmis, menininkas gali išsakyti ne tik savo asmeninius jausmus ir išgyvenimus, bet taip pat jis gali išreikšti savo asmeninę nuomonę apie daiktus ir įvykius, kuriuos mes visi gerai žinome. Atrodo, jog tokie pagrindiniai žmogaus išgyvenimai kaip meilė, mirtis, liga, šeima, sapnai, šventės gali mums pasidaryti labai paprasti ir banaliai. Bet, menininko atvaizduoti asmeniškai ir skirtingai, jie pasidaro įdomūs ir daug pasakantys. Ir juo labiau menininko tautos daikto ar įvykio išgyvenimas atitiks mūsų — žiūrovų — asmenišką išgyvenimą, tuo jis mums bus artimesnis ir tuo labiau mums patiks.

Vienas iš pagrindinių žmogų kūrybiškumo ypatybių yra tėvų su savo vaikais. Tėvai visą laiką mylėjo savo vaikus. Nors šis

jausmas tarp tėvų ir vaikų nesikeičia, tačiau pamatysime, kaip skirtingai kiekvienas menininkas vaiką atvaizduoja skirtingose gyvenimo aplinkose.

Kalbėdami apie vaiką mene, pirmiausia turime paminėti universaliausią ir dažniausiai menininkų atvaizduotą dieviškąjį kūdikėlį Jėzų. Jį pradėjo vaizduoti nežinomieji senieji menininkai. Ir šiandien ši tema tebėra tiesiama dabartinių menininkų. Kaip viduramžių skulptoriai atvaizdavo Madoną, stovinčią ir laikantią ant rankų kūdikėlį, taip po jų sekė didieji menininkai atvaizduojant kūdikėlį Jėzų prakartėleje, šventoje šeimoje, bet dažniausiai mes Jį matome motinos Marijos glėbyje.

Po nesuskaitomų skirtingų kūdikėlio Jėzaus paveikslų, pasipila angeliukai, vaizduojami kaip vaikai, kurie simbolizuoja gerą ir grožį. Šalia šių idealizuotų religinių paveikslų, žemiškieji vaikai chronologiškai laiko atžvilgiu pirmiausia buvo piešiami kaip jauni valdovai, didieji vaikai, kaip princų ir karalių šeimos nariai, kaip paveikslų mecenatų vaikai su savo tėvais, klūpantys nusizeminusių maldoje. Renesanso laikais vaikai vaizduojami su plunksna ir knyga — kaip mokiniai. Tik olandų menininkams pradėjus atvaizduoti kasdieninę buitį, jau matome vaikus, vaizduojamus veiksmu, žaidime, mokantis rašyti ir skaityti. Jie čia gražiai apmąstyti, sušukuoti, leidžiant jiems žaisti su jaukais gyvuliais.

Meno istorijoje seniausiai nupieštą berniuko portretą randaime Faiyum, Egipte. Piešinys iš antrojo šimtmečio po Kristaus. Nors šis portretas, nupieštas ant

(Nukelta į 2 psl.)

Mary Cassatt (amerikietė, 1844-1926)

Motina ir vaikas

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis (1875-1911)

Auka

Pašnekesys su Mikalojumi K. Čiurlioniu

Aplankius jį Keistuolių slėnyje

DARIUS LAPINSKAS

Po ilgo lankymo nuo vienos ambasados durų iki kitų, pagaliau pataikiu į tikrąsias. "Ar jūs valstybės ribose yra Parnaso kalnas?" — paklausiau uždušęs. "Taip" — atsakė man labai suprantančiai besispyšęs ponas. "Norėčiau gauti įvažiavimo vizą" — paprašiau. "Čia pasirašykite" — pakišo man po nosim popieriaus gabalą. "Ne, ne" — persigandęs užrikau — "aš tik trumpam vizitui, ne visam laikui." "Koks neapsižiūrėjimas" — pakratė galvą ponas. "Štai pasirašykite ant šitos formos ir išsidamas paprašykite mano sekretorės, kad įleistų jums reikalingas adatas." Netrukus aš buvau pakeliui į Parnaso kalną. "Štai mes jau ir čia" — parodė mano kelionės palydovė ir pranyko kartu su savo šypsniu aplinkui kabančiuose tirštuose debesyse. "Kuo galėčiau jums patarnauti?" — prašino vienas iš jų. "Aš ieškau Čiurlionio, — dailininko, kompozitoriaus..." "Taip, taip, Mykolo Konstantino. Čia jo nerasite. Jis gyvena KEISTUOLIŲ SLĖNYJE. Įėjimas per kalno viršūnę atvirusį kraterį. Jeigu norite, einame."

"Sakyk tu man, Konstantinai, kaipgi pats čia atsiradai, mes kažkaip tave įsivaizdavome sėdintį Parnaso kalno viršūnėje." — pradėjau savo pokalbį su Čiurlioniu.

"Tai matai, kad jūs daugeli dalykų kitaip įsivaizduojat. Apsidairyk tik aplink. Nemaža pa-

žistamų veidų — matai tą žmogelį be ausies, arba tą kitą, apsupant kavos spalvos moterų, arba tą trumpomis, lyg per kelius nupiautomis kojomis. Visi jie čia KEISTUOLIŲ SLĖNYJE."

"Tai kas gi ten Parnaso kalno viršūnėje?" — susidomėjau.

"O, ten mūsų publika arba tie dailininkai, kurie visą savo gyvenimą vaikėsi madoje esančių tapybos kryptų. Ir dabar jie gali, kalno viršūnėje sėdėdami, geriau sekti ir matyti, ką mes čia slėnyje darome."

"Bet čia KEISTUOLIŲ SLĖNYJE tik dailininkai, mes patį prisimename ir kaip kompozitorius" — tęsiau savo apklausinėjimą toliau.

"Ach, nemėgstu per dažnai lankyti ten TYLOS PAPEDES. Baisiai įkyrus tas lenkas Chopenas, kiša man vis smulkių pinigų į kišenę ir prašo nueiti į kalno viršūnę atnešti jam šio ar to. Baisiai nepatogi situacija."

"Pas mus dabar stengiamasi sutarptautinti tave, keliant pirmo abstraktaus dailininko "kanonizacijos" bylą. Ar teko išsiaiškinti su Kandinskiu šiuo reikalu?"

"Tušios pastangos, tušios pastangos. Ne dėl šio paveikslas aš čia patekau, tad kam čia ginčytis. Be to, ginčai yra Parnaso kalno viršūnėje esančių privilegija."

"O ką gi galėtum pats pasakyti apie muzikos ir tapybos ryšį savo kūryboje? Ar mes turėtume

girdėti muziką, bežiūrėdami į tavo paveikslus, ar matyti tavo paveikslus, besiklausydami muzikos?"

"Vėl kitas žemiškas nesupratimas. Kodėl tu manai, jog mes esame atskirti Parnaso kalno viršūnėje nuo TYLOS PAPEDES? Dar viena priežastis, kodėl aš vengiu TYLOS PAPEDES, tai ausis atverianti tylą, įgalinanti mane išgirsti mano paveikslų nykstančių dažų braškėjimą."

"O kas atsitiks, jeigu vieną dieną jie visai išnyks. Ar reiks pačiam kraustyti laukiančius KEISTUOLIŲ SLĖNIŲ?"

"Kodėl? Argi Vergilijus pasidarė italu, sunykus Romos imperijai?"

"O kokie reikalai su tavo mylima žmona Zoselė. Pas mus yra daug kartelių, kad ji sudegino visus savo laiškus tau, prieš mirdama."

"Ne visus, tik daugumą. Kam gi ji turėjo įamžinti kasdienybę. Štai vienas, kurį nesudegino, tačiau kuris, kaip matote, rašytas man: "Nežinau, kas tu esi — tačiau juntau tave tyliai ateinant. Nepažvelgiau tau į akis — tačiau semiu jau iš tavęs galybę. Sapnavau tave tiek kartų — o tikrume neparegėjau nė sykio. Vyliausi tave matanti — bet tai buvo tik sapno šėšėliai. Nenoriu tau duoti vardo, kurį duoda tau žmonės — kam man tas vardas..."

(Nukelta į 4 psl.)

VAIKAS MENE

(Atkelta iš 1 psl.)

medinės lentelės, rastas Egipte, tačiau berniukas yra romėniškų veido bruožų, apsirengęs romėniškais rūbais, atrodo, kad jis galėjęs būti Romos senatoriaus sūnus. Šiame portrete jaučiama, kad berniukas pozuoja menininkui taip, kaip šiandien modernus žmogus pozuoja fotografui.

Kitas geras pavyzdys senojo meno yra skulptūra, spėjama, kad taipgi iš romėnų arba graikų laikų, atvaizduojanti berniuką, traukiantį pašinę iš kojos pado. Čis berniukas jau nebepozuoja, bet yra užsiėmęs savo nelaimė.

Vėlesnių laikų dailininkai, kurie tarnavo karaliui arba princui, piešdavo tokių tėvų vaikų portretus. O'andas Van Dyck nupiešė Karolio I vaikus. Ispanų didysis menininkas Velasquez piešė taip pat karališkos šeimos portretus. Viena iš jų princas Karolis stovi apsirengęs medžiotojo drabužiais, rankoje laiko didelį šautuvą, o šalia guli didelis šuo. Šie karališkos šeimos portretai yra oficialūs, pozuojantys, rimti. Idomėnis pavyzdys yra renesanso laikų menininko Vincenzo Poppa atvaizduotas „jaunolis“, išgilingas į klasikinę knygą — ją skaito. Šalia prie lango matome dar kelias padėtas knygas, kurias šis mokinys turės dar perskaityti. Iš šio paveikslėlio mes sužinome tuometinę mokymosi sistemą.

Pradedant aštuonioliktuoju šimtmečiu, menininkai vaikus vaizduoja labiau natūralesnėje, vaikui labiau būdingoje aplinkoje. Vaikus dabar dažniausiai randame šeimoje, kuriai jie iš tikrųjų labiausiai ir priklauso. Stipriausias ir dažniausias vaiko santykiavimas yra su motina. Viena geriausių pavyzdžių, kur vaikas yra visos motinos dėmesys, yra amerikiečių dailininkė Mary Cassatt (1844-1926). Beveik visuose savo meno kūriniuose ši dailininkė vaizduoja, kaip motina rūpinasi savo vaiku. Ji tą vaiką maitina, nešioja, su juo žaidžia, jį myluoja, su juo plaukioja laivelyje.

Prancūzų impresionistė menininkė Berthe Morisot nupiešė paveikslą „Lopšys“, kuriame motina, parymusi ant rankų, stebi savo miegantį kūdikį. Šia pačia tema anglų dailininkas Benjamin West savo kūrinyje „Aukštinis amžius“, taip pat vaizduoja miegantį vaikutį, o motina pavargusi, sėdi ant lovos krašto. Neseniai miręs Pablo Picasso paliko daug savo meno kūrinių, pavadintų „Motina su vaiku“ tema.

Šių dienų garsusis skulptorius Henry Moore yra taipgi susižavėjęs šeimomis, ypač motinos-vaiko tema. Naudodamas organiškas gamtos formas, sukuria pušiau abstraktias motinos ir vaiko skulptūras. Jos yra nuotailingos, linksmos, žaismingos nuotaikos.

Vyresnius, mokyklinio amž. vaikus gerai atvaizduoja prancūzas Jean Chardin savo paveiksle „Jauna mokytoja“. Jame dailininkas parodo jaunos mokinės nepasitenkinimą, kai mokytoja liepia jai skaityti. Melancholiškojo olando Vincent van Gogh, kaip ir daugumos jo žmonių, jo „Mokinys“ yra labai liūdnas, melancholiškas ir nepatenkintas.

Su vaikais paprastai labai glaudžiai yra surištas žaidimas. Tokius išdykaujančius vaikus galime apstebėti pamatyti amerikiečių dailininko Winslow Homer meno kūriniuose. Jo vaikai labai judrūs, žaidžiantys, laksto, žvejoja, vaikštinėja pajūriu, pilni vaikiškų išdaigų. Prancūzų Edouard Manet vienas berniukas, pasipuošęs, groja dūdele, kai kitas pučia muilo burbulus.

Edgar Degas (prancūzas, 1834-1917)

Absinto stiklas

Keletas premijuotų prancūzų romanų (3)

Vienas jaunos moters tipas

Prieš kiek laiko *Le Monde* žurnalas paskelbė Prancūzijos kultūrinių reikalų sekretoriato duomenis, rodančius, kad maždaug 30% prancūzų išvis nekaito knygų. Likę 70% knygomis domisi, jų daugiau ar mažiau perka, skaito, visų pirma romanus. Populiariausias romano tipas yra detektyvinis romanas, kai kuriose socialinėse grupėse sudaręs net 41% visos skaitybos. Kiek aplamai romanų vidutinis prancūzas perskaito per metus — to *Le Monde* duomenys neparodo. Tačiau leidyklos skundžiasi, kad kasmet mažiau ir mažiau išperka ne tik poezijos ar dramos veikalų, bet taip pat ir romanų. Kalbama apie knygų leidimo ir pardavimo krizę, skaitytojų apatiją, kaskart didė-

jančią abejingumą net ir tiems veikalams, kurie savo viršelius papuošia šitokiomis reklamėmis: „Grand Prix du roman de l'Académie Française“, „Prix Goncourt“, „Prix Médicis“, ir t. t. Tuo tarpu daug skaitytojų yra nepatenkinti išleidžiamų romanų kokybe; nusiskundžiama, kad naujoji beletristika yra lėkšta, sunkiai suprantama ir neįdomi. Argi taip iš tikrųjų yra? Norėdama susidaryti kiek ryškesnį šiuo metu išleidžiamos beletristikos vaizdą, pradėjau skaityti 1974 metų premijuotus romanus, jų tarpe Pascal Lainé *La Dentellière* (Mezgėja).

La Dentellière premijavo Prix Goncourt jury komisija, veikalą radusi geresniu už ankščiau minėtą R. V. Pilhes *Imprécatrice*. Tai trumpas, 170 puslapių kūrinys, savo žanrinį pobūdį išduodąs jau pirmomis eilutėmis. Pascal Lainé seka vadinamoja *récit* žanro modeliu. Jis nebūtinai kopijuoja vieną kurį rašytoją ar veikalą, tačiau siužetą vystydamas, aiškiai bando sukurti tokią suglaustą proporcijų rūšį, kurią ypač mėgo, išbulino ir išpopuliarino André Gide apysakose *Izabelle*, *La Symphonie Pastorale*, ir t. t. Kaip tai paprastai būna *récit* tipo kūriniuose, autorius sukoncentruoja veiksmą apie vieną veikėją, kiek gaila intriga sutraukia, ją vysto santūriai, viena linija, nenukrypdamas į personažų anali-

VIKTORIJA SKRUPSKELYTĖ

zes ar į platesnius gamtos bei gyvenamosios aplinkos aprašymus. Visa čia teka stipriai kontroliuojama srove, palyginęti sparciai. Autorius stabteli tik ties esminiais įvykiais, griežtai apkarpo dialogus, kartais savo mintį perteikia užsiminomis, vengdamas viską iki galo pasakyti. Veikalo stilius, taip pat yra santūrus. Be pa- gražinimų, stipriai išdirbtas išlysyntas, net klasiškas šitoks stilius patraukia skaitytoją estetiškai dimesi, tačiau jis tik išskirtinai, tik paskutiniuose apysakos epizoduose sukelia emocinių reakcijų, juo labiau, kad autorius, atokiau nuo įvykių stovintis pasakotojas, į veiksmą neįsitraukia ir visur išlaiko objektyvų vaizdavimo stilių. Mes jo emocijų nejaučiame, į personažus žiūrime pro šaltą estetinę prizmę, dažnai gerimės autoriaus sukurtais stilistiniais efektais, bet apasakojamiems įvykiams liekame abejingi.

La Dentellière pasakoja, kaip viena jauna mergaitė (Pomme), pajutusi savo gyvenimo skurdą, nesutikusi nė vieno žmogaus, kuriam galėtų sielos skaudulius parodyti, praranda pasitikėjimą savimi, sunyksta tiek dvasiniai, tiek fiziniai ir miršta provincijos ligoninėje. Pirmieji apysakos vaizdai aprašo Pomme gyvenimą mažame provincijos miestelyje, kur jos motina, vyro pamesta, dirba smuklėje. Kiek vėliau motina ir dukterė persikelia į Paryžių. Čia motina ima dirbti pieninėje, o Pomme randa darbo plaukų šukavimo salone. Kartu su drauge nuvažiavus į pajūrį, Pomme susitinka jauną studentą Aimery, kuris jai atrodo lygiai vienišas ir neįprastas kaip ir ji pati. Užsimezga Pomme ir Aimery draugystė — paprasta, net banali, be ypatingų įvykių ar kuo nors išsiskiriančių emocinių pergyvenimų. Netrukus Pomme studentui atsibosta, ir šis, jos nesupratus ir neįvertinęs, mergaitę pameta. Pomme grįžta pas motiną. Kartais ji gal norėtų išsipasakoti, tačiau kartą gyvenimo įskaudinta, ji nebepajėgia atsiverti kitam žmogui. Ji visiškai užsidaro savyje ir pagaliau miršta.

Kaip suprasti, kad Pascal Lainé — toli gražu ne debutantas literatas — pasirinko tokį paprastą, net trafaretinį siužetą? Kas iš tikrųjų autoriaus norėta pasakyti? Pascal Lainé apysakos tikslą atspėti mums kiek padeda autoriaus parinkta, įvado vietoj duota, vokiečių rašytojo Robert Musil citata. Citata maždaug šitokia: „Žmogus, kuris negali kalbėti nei būti išreiškiamas, kuris pranyksta be balso žmonių masėje, tik menkas brūkšny istorijos lentos, būtybės panaši į snieguolę, paklydusią vidurvasaryje — ar tai yra realybė ar sapnas, ar jis geras ar blogas, brangus ar bevertis?“ Atrodo, kad Pomme

Jean Baptiste Camille Corot (prancūzas, 1793-1875)

Vaikai prie upelės

personažą Pascal Lainé kaip tik ir nori atvaizduoti šitokią nervų, neapčiuopiamą, tarsi dvasiškai bespalvį, blankų žmogų. Apysakos pabaigoje Aimery, tapęs rašytoju, Pomme šitaip prisimena: „Prieš save ją visada mačiau tarsi ji būtų pasitraukusi... susvetimėjusi, kita, ne ligoninė ar savo ligos kalinė, bet tolimojo krašto, kur ji visada gyveno“. Šitokio „pasitraukusio“ personažo šaknų galime ieškoti ne tik Robert Musil prozoje, bet taip pat kai kuriuose *nouveau roman* tipo kūriniuose, pavyzdžiui Nathalie Sarraute romanuose, kur žmonės, daugiau beformės ir bebal-

sės figūros, o ne subrendę personažai, autorės yra sąmoningai nupiešti taip, kad matytume ne jų susiformavusias mintis ir jausmus, bet pačias pirmąsias, tik pasamones gėlmės iškylančias emocinių reakcijų užuomazgas. Tačiau *La Dentellière* turi dar vieną tikslą: atvaizduoti tam tikrą moters tipą. Kaip ir visa eilė kitų prancūzų beletristų, Pascal Lainé itin domisi moterų klausimais. Jis juos yra studijavęs, apie juos rašęs. Galima manyti, kad Pomme personažas yra tiesias su kai kuriomis feministinėmis literatūroje išklusiomis idėjomis, pab-

(Nukelta į 4 psl.)

Tel. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

2838 West 63rd Street

AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akusherija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6556

Pirmą ligonius pagal susitarimą

Jei neatliepia, skambinti 374-3012

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS

Marquette Medical Center

6132 So. Kedzie Ave.

Val.: pirmad., antrad. ir ketvirtad. 6 iki 7:30 val. vakaro.

Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.

Pagal susitarimą.

Ofiso telef. WA 5-2670

Rezid. tel. WALbrook 5 3048

Tel. ofiso RE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet.

antrad., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineto perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

TEL. GR 6-2400

Val.: pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4, šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė Akinių Ligos

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofiso telef. PR 8-2220

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

J O K S A

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antrad., ketvirtad., ir penkt. 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS

189-1441 — LO 1-1605

Jei neatliepia 361-1070

ODOS LIGOS — CHIRURGIJA

Ofisai: 1002 No. Western Avenue

3214 No. Western Avenue

Valandos pagal susitarimą

Visi telefonai 652-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Avenue, Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.

Išskyrus trečiadienius

Šeštadieniais 12 ir 4 val. popiet

Tel. ELiance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuviai gydytojas)

3925 West 39th Street

Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-2 val. p. p. trečiad. uždaryta

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KIDKIŲ IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue

Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.

Ofiso telef. RE 7-1168

Rezid. telef. 239-2919.

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9601

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave., kampas)

Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. Nuo 3 iki 7 val. p. p.

Tik susitarus

Tel. — 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

Ofisai:

111 N. WABASH AVE.

4200 N. CENTRAL AVE.

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

(Kalba Lietuviškai)

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „contact lenses“

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES CHIRURGIJA

PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val. antrad. nuo 1-4 popiet

ir ketv. nuo 5-7 vakare

Ofiso tel. 776-2880; rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Adresas: 4255 W. 63rd Street

Ofiso tel. RE 5-4410

Rezid. GR 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. v. antr. ir penkt. nuo 1-5 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika ir moterų ligos

Ofisai ir rez. 2652 W. 59th St.

Tel. PROspect 8-1223.

Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. šeštad. 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

Val.: pirm., antrad. ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — Iš r. kato susitarus

Tel. Ofiso PR 6-6416

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3107 West 71st Street

Valandos: 1-6 val. popiet

Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

Ofiso tel. 586-3166; namų 639-4850

DR. PETRAS ŽLIŪBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6234 S. Narragansett Avenue

Val.: pirm., antr., ketv. 2-5 ir 6-8 penktad. 2-5, šeštad. pagal susitarimą

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems.

Antikinės ganiavos pasaulėjauta

JURGIS GLAUDA

Publijus Vergilijus Maronas, BUKOLIKOS * GEORGIKOS. Antikiniai poetai lietuviškai. II. Vertė ir pagal originalą heksametais lietuviškai atkūrė, parašė įvadą ir sudarė žodynelį dr. Antanas Rukša. Nidos knygu klubo leidinys Nr. 95, 1975. Spausdino Nida Press Londone, Anglijoje. Leidinys 432 psl., kaina minkštais viršelais \$ 6.50, kietais viršelais \$ 7.25. Leidinys gaunamas ir "Drauge".

Sunkus ir storas yra tas Nidos knygu klubo leidinys nr. 95. Ir leiskite kai ką tarstelėti to leidinio pasirodymo progai. Mat, knygos autorius pažadina prisiminimus, skaidrius, entuziastiškus, jau atvirus, gimnazistiskus. Knygos pavadinimas BUKOLIKOS - GEORGIKOS, knygos autorius Publijus Vergilijus Maronas. Kūrinys priklauso romėnų literatūrai. Dabargi: vertė ir pagal originalą heksametais atkūrė, parašė įvadą ir sudarė žodynelį dr. Antanas Rukša.

Nepriklausomoje Lietuvoje lotynų kalbos dėstymas gimnazijose pareikalavo apie 60 mokytojų lotynų. Romėnų literatūros studijos klestėjo universitete. Buvo ir stambių vertimo darbų. Ir ne mažo tai pareigai, be žinojimo pilnumo, pateikti: kas ką anais metais nudirbo, kas ką šiuo laiku ten nudirba.

Vergilijaus Bukolikų ir Georgikų vertimas su puikiais komentarais mūsų skurdybės aplinkoje yra kažkinas prabangiškas, kaip seno šampano bonka prie hamburgerio...

Tačiau džiaukimės, kaip šampanas suteikia kitą dimensiją ir hamburgeriui, lygiai taip ir ši knyga kitą dimensiją teikia išeivisko intelektualiteto apimčiai...

Filatelija įrežia į žmogaus būdą neįsildomų randų. Seniai nustojes rinkti pašto ženklus, buvęs filatelistas niekad nebus abejingas retesniais pašto ženklui, kurį pastebės ant gauto laiško voiko. Toks ženklas suklebęs švelniai nostalgijai jo filatelistiškam periodui.

Šitaip esu nusiteikęs romėnų literatūros autorių atžvilgiu. Pažįstu jų nedaug ir myliu juos visus. Meilė jiems spontaniškai negimė. Buvo taip. Lotynų kalbos mokytojas mano laidos Aušros gimnazijoje, K. Kepalas, daugeliui mokinių, ir man asmeniškai, buvo baubas. Puslapis po puslapio varėme mes Sereiskio sintaksę, kaldavome fantastiškas savo beprasmybes eiles "ante apud ad adversus..." Kankinomes su "ut" ir "sed" naudojimo variantais. Ir taip penktas pamokas savaitėje.

Paskutinėse gimnazijos klasėse buvo atėjęs J. Vosylus, lotynistas-entuziastas, ir staiga, perėjęs per K. Kepalo žaidimą, mes pajutome romėnų autorių skoni. Mes, gimnazistukai, įžengėm į kai kurių romėnų autorių pažinimą. Sausra pradingo, ir mes atsiskuko tekstai, kuriuos pajėgėme skaityti. Tai buvo tikra robinzoniška kelionė ir romėnų literatūros sodas. Daug talkino pašalinėktūra, kurią gaudavome iš kun. S. Jakubauskio vedamos bibliotekos. Tai buvo lektūra apie Romą, romėnų gyvenimo būdą ir stilių.

Tarp patetisko Horacijaus ir jautraus Ovidijaus su jo nostalgiskomis odėmis iš ištremimo, ju-

tome mes, gimnazistukai, tikrus robinzonistiskus išgyvenimus. Viskas nauja, gražu, didinga ir taip suprantama. Mes sutapome su lotynų kalba, su romėnų autoriais, tapom "apsišvietę". Taip, kaip žaismingai pastebi savo "Stepėje" A. Cechovas: "tarsteli draugijoje lotynišką posakį, ir visi mato, esi apsišvietęs".

Vėliau atėjo į pojūčius universitetas, teisių fakultetas. Nepalyginamas lotyniško posakio skonis, lakoniškas, smailus kaip strėlė. Tokiais operavo ir žavėjo profesorai Antanas Tamošaitis, Vladas Stanke. "Dura lex, sed lex", "Roma locuta, causa finita"... Visas gyvas antikos posakių arsenalas.

O, štai, dabar, laikui nubėgus, tarta lotyniška frazė jau nebe studentiško meto šviežumo. Apmaudžiai matau: užmirštu aš, užmirštu ir kiti, ar tarta frazė teisingai tarta? Būsta romėnų teisėdara ir teisės definicijos. Romėnų literatūros strofos, citatos ir ištisi eilėraščiai.

Nida, karžygiškoji ir kantrioji, atgaivina nostalgiją su Vergilijaus tomu. Tai vienas iš nuostabiųjų Vergilijaus kūrinų, graikų hesiodinės poezijos sekimas. Tada tai buvo laiko tradicija: graikus sekti, perkurti. Ir mumis gali būti itin įdomu, dailinai, susitiktai su tais pirmųjų klasių šaltiniais, ką sekė ir mūsų klasiškai. Vertėjo pastabos, aiškinamieji tekstai, vertinimai, laiko perspektyvos atstatymas, žodyneliai — sudaro pusę knygos. Skyrius apie heksametrinę eilėdarą ir variantus, kurie pastebėti ir lietuviškuose tekstuose, plati pažinimo sritis. Donelaitis, Rėza, Mikša, Vaičiūnas, net Binkis — visa mūsų rašytojų plejada, arba pagrindiniai, arba paskirais atvejais, naudojo "dievų pokalbų būdą": heksametrą.

A. Rukša itin įdėmus Vergilijaus (ir Hesiodo) ir Donelaičio artybę. Abu šie autoriai buvo įtakojami arkadinio graikų poeto Hesiodo. Tiksliai dabar, vertime, mes sugauname, kur yra ieškomi panašumai, kur radikaliai skirėsi? Prieš du tūkstančius metų rašęs Vergilijus ir vėliau mūsų Donelaitis tą patį siužetą pateikia visiškai skirtingai. Vergilijus aristokratiškai poetizuoja piemens ir žemdirbio buitį, Donelaitis įstveržia ir brutaliais brėžiais pristato būro buities tikrovę. Tema daugelio nagrinėta. Ir įdomi tuo, kad mūsų Donelaitį tenka lyginti su Vergilijumi, o Vergilijų su mūsų didžiuoju būru.

Kas yra Bukolikos? Ganiavos apvilkimas savaimingais poetiniais motyvais, poiesčiai apvilkti pasaulėjautos rėmais su flora ir fauna. Mūsų poetas L. Andriekus savo "Naktigonėje", teoretiškai susitiko su ganyklos lauko apšviestu plotu, esmėje gi būti priešpastatė buičiai, naktigonės žaidre sprendė amžinių mįslių sukūrius, su religinio leitmotyvo labai atsargiu skambėjimu.

Ganiava — ožkaganiai, jaučiaganiai, aviganiai — tada buvo kažkas didžiai naujo poetikai, artima dievo Pano pasaulėjauta, natūralaus gamtovaizdžio viešpatija. Nenuostabu, kad tas "grįžimas į natūralumą", visad atrodė nauja gaida dailėje ir rašte. Graikų švelniosios kultūrinės diktatūros stumte stumė romėnų autorius ta

linkme. Gamtos žmonės (piemenys) valdė ir kūrė savo žanro dainas ir šakmes. Ir Vergilijus semia visa tai pilnomis riešučiomis, sintetizuodamas, puošdamas, įprasmindamas savo genijaus išdarinėjimu ir gilybe. Bukolikų savybė sukrečia dialogais, jų atvirum, ir jausmingumu. Jų atviru, kai kada... homoseksualiniu tonu! Tatai dabar suskamba "modernumu"! Bukolikos iš esmės yra pasaulėjautų kaskados. Tas ketvirtos eklogės pranašiskumas, kalbant apie gimintą kūdiki, po kurio ateis auksinė era, išsiiruoją paprastai: autorius kalbėjo apie Cezarį. Bet krikščionybės pradžioje šią eklogę laikė Kristaus gimimo pranašyste. Dabar nuo šių strofų pranašiskumo aureolė nuimta.

Kas yra Georgikos? Šis Vergilijaus kūrinys dabartiniam skaitytojui labiausiai savas. Tai tikras gaivalingas smaguravimas su artėjimu su žemdirbiyste, su žemdirbio stabilumu, su žemdirbio gyvenimo žūra. Plačios citatos A. Rukšos vertime suteiktų mums estetinį džiugę, supažindintų su autoriaus maniera tarti, spręsti, sukurti vaizdą. Citatos užimtų daug vietos, o klasika susidomėjęs skaitytojas, jeigu turės norą ir užpū susitiktai su robinzonistomis nuotakomis, kurias, mes, gimnazistukai kadaise patyrėme, turėtų Georgikų strofą paskaityti. Patirtis bus atlyginta tolygiu džiaugsmu, kokį semiamės iš Donelaičio "Metų".

Tai vis prielaidos to gimnazistuko, kuris, K. Kepalo ir J. Vosyliaus mokomas ir įtakojamas, smaguravimosi romėnų autoriais. Ir šiam gimnazistukui ši Nidos knyga neatrodo savotiška prabanga ant mūsų knygu skobnio. Gal būt, praktikas bus kitos nuomonės. Gal būt, praktikas nepritaris Vergilijaus renesansui lietuviškuose rūbuose, kada vis girdėti išeivijos rašytojų skundų: leiskite mūsų veikalus, mūsų seniai parašytus, leidyklose pūdomus!

Vladas Šlaitas mėgina įsivelti į disputą su ... Vergilijumi: Mano mielas bičiuli, Vergilijau, sūnt lacrimae rerum et mentem mortalia tangunt, kai tu rašei šiuos žodžius, tu tikriausiai žinojai, kad tu netiesą rašei...

(Aidai, 1962, Nr. 8) Nidos leidinys Nr. 95 dabar leidžia Vergilijui, romėnų genijui, mano seniai adoruotam prie-teliui (V. Šlaito — "bičiuliui") įsijungti į dialogą...

Bukolikiški Vergilijaus kūrybos iliustracija sename manuskripte

Publijus Vergilijus Maronas

"Bukolikų" penktoji eklogė

MENALKAS

MOPSAS

MENALKAS

Mopsai, kodėl, kai jau abu suėjome gabūs, — Tu liaunui vilpinėt vamzdeliui, aš dainai dainuoti, — Nesusėdome čia pavėsy guoby ir lazdynų?

MOPSAS

Tu vyresnis; tavęs klausyt man dera, Menalkai, Ar po šešėliu, kuriuo mirguliuodamas žaidžia vakaris, Ar prie lindos vėliu paženkime. Žvelk čia, kaip landą Kekėm raizgo šykščion laukiniai vynuogienojai.

MENALKAS

Mūsų kalnuos su tavim tesivaržo vien tik Amintas.

MOPSAS

Gi jei tas daina net Poibą įveikt pasisauna?

MENALKAS

Pirmas, Mopsai, pradėk, jei kartais liepsnoji Filidel! Ar pagyrų Alkonui turi, ar priekabių Kodrui! Tu pradėk — ožiukus ganykloj Titiras saugos!

MOPSAS

Ne, bet verčiau kaip tik šias dainas, kur žaliuoja buko Andai žievėj įrašiau ir talpą kaitom atžymėjau, Linkeš bandyt; tu kvieski vėliau varžytis Amintą.

MENALKAS

Bet kiek gluosnis lankstus nuo balkšvos atsilieka alyvos, Briedgaurė kiek žema nuo purpurinių rožynų, Išmone mano, tiek nuo tavęs atsilieka Amintas. Bet jau, berniuk, tu liaukis daugiau — priejome landą.

MOPSAS

Zuvusio mirtimi žiuria Dafnido rauduoja

VAIKAS MENE

(Atkelta iš 2 pusl.)

su šuniukais. Joshua Reynolds, anglų portretistas, savo paveikluose vaikus vaizduoja nepaprastai žavius, gražiai išauklėtus, kaip angelikus. Viena iš tokių paveiklų jis nepabūgo net realizmo, kur mergytė laiko savo mylimą šuniuką taip stipriai suspaudus per kaklą, jog atrodė, kad šunielis yra visai bejėgis net kvėpuoti. O penkioliktojo šimtmečio dailininko Girolamo dai Libri kalėdinės temos paveiksle naujagimis kūdikėlis Jėzus prakartėlėje, užvertęs gal-

vą, jau stebi du tupinčius triušius.

Ne visi menininkai vaiką vaizduoja laimingą — šeimoj, žaidimams ar nerūpestingai laiką praleidžiant. Kiti dailininkai nupiešia ir vaiko gyvenimo nelaimingąją dalį egzistenciniuose bei socialiniuose rėmuose. Mirtis taipgi gali įsisukti į džiaugsmingą vaiko pasaulį. Baisiausia mirtis vaikui yra motinos mirtis. Norvegų ekspresionistas Edvard Munch viename savo paveiksle "Mirusi motina" parodo ne tik mirusią motiną, kuri jau yra kančios nebepaliečiama, bet ir palikusios dukrelės, stovinčios prie lovos, klaidkį veido iš-

Nimfos, — liudykit jūs, lazdynai ir vandenys, nimfom, — Kai, bedalį sūnaus savo kūną apglėbus motutė Ir dievų, ir žvaigždžių, beširdėm vadindama, šaukės Niekas tom dienom nevarė ganomų jaučių Prie vandenų, Dafnidai, vėsiu, joks upėj netroško Srebtelėt gyvulus ar stiebo žolės palytėti. Gailino pūiški net, Dafnidai, raiumodami liūtai Tavo žūties, kaip tyrų kalnai ir girios apsaiko. Mokė jengt vėžiman Armenijos tigrą Dafnidas; Dūkstančius Bakcho siausmu Dafnidas paskatino laigyt, Gebenėm tirsus liaunus ir vynuogienojais vijoti. Kaip medžius mum vynmedis puoš, kaip vynmedžius kekės, Kaip bandas puoš bulius žvilgus, kaip lauką pasėliai — Taip tu puoš taviškius. Kai tave išplėšė likimas, Žemę pati paliko Palis ir pats Apolonas. Kur taip dažnai miečius stambius patikėdavom vagai — Svidrė skurdū ir tuščia aviza tenai tekerioja. Vietoj žibutės gležnos ir purpurinio narcizo Stiebias badus dagys ir spygliais aštriaisiais erkėmis. Žemėn barstykit lapus, šaltiniam taisykit pavėsį, Piemenys, — šitaip daryt Dafnido paties įsakyt, — Kapą supilkit jam ir ant kapo žodžius įrašyt: "Aš, Dafnidas, miškuos ir net lig žvaigždžių pagarsėjęs, Sargas bandos, žavingai gražios, pats dar žavingesnis".

MENALKAS

Man tas pat tavoji daina, o dieviškasis dainiau, Kas žolėj snaudulus pailsusiam, kas per kepenę Trykstančiu gėlo vandens gesinti troškį upokšniui. Ne vamzdeliui prilygti tiktai — balsu taipgi meistrai: O, laimingas, berniuk, tu būsi po jo dabar antras. Aš tačiau, kaip moku, bent taip pakaitom irgi savo Noriu dainuot ir kelt lig žvaigždžių tavo mielą Dafnidą, Kelt lig žvaigždžių Dafnidą — ir mus mylėjo Dafnidas.

MOPSAS

Ar bebus man kas už šią malonę didesnis? Ir berniukas pats apdainuot buvo vertas ir šituos Jau seniai posmus išgrynė man Stilichonas.

MENALKAS

Stebis skaisčiai žibus Olimpo slenkstiu neregėtu Ir po kojom žvaigždės ir debesys regi Dafnidas. Tad smagus džiugesys girias ir lauką visoki. Ir driados, mergeles, ir Paq, ir piemenis žavi. Vilkas daugiau nebetvyko bandos, ir tinklai jau elniams Liovėsi spėsti klastas: myli romą gerasis Dafnidas. Patys džiugaudami žvaigždynus šauksmais nusardena Nekirsti kalnai; jau pačios liaupsina uolos, Patys gaudžia krūmynai: "Jis dievas, dievas, Menalkai!" Būk palankus ir geras taviem! Keturi, tik žiūrėk, Va, aukurai: du, Dafnidai, štai tau, du tau, Apoloni. Šviežio po dvi taures tau puojančio pieno kas metai Ir po du qsočiū alyvos riebios atnašusiu; Bet pirmiausia Bakchu gausingu smaginsiu puotą Kur židiny, jei šaltis turės, per piūtį — pavėsy, Dangiską iš dubens Ariūsijos liedamas vyną. Man dainuot Damaotis turės ir likietis Aigonas; Šokančius satyrus pamėgdžios man Alfeisijos. Tai turėsi visad: ir kai įžadus vykdysim nimfom Iškalniai, ir kai šventindami aplink lauką žingsniuosim. Kol šernai kalnagūbrius mėgs, kol vandenis žuvis, Kol svirpliai ganysis rasa, kol bitės čiobreliais, Tol skambės tavo vardas garsus ir šlovė begalinė. Įžadus tau kasmet, kaip Bakchui ir kaip Cererai, Duos žemdirbiai; pareigosi ir tu įžadais ištesėtai.

MOPSAS

Kuo aš tau atlyginsiu, kuo už šitokią giesmę? Nes maneš nei tiek šnaresys atdošiančio piečio, Nei krantai negaivina džiaugsmu, bangų sukrantkyti, Nei kurios slėniais uolėtai verčiasi srovės.

MENALKAS

Trapią leisk man pirma tau šią dovanoti švilpymę; Ji mus "Degė piemuo Koridonas žavingam Alekstui" Mokė dainuot ir "Kieno čia banda? Ar tik ne Melibojaus?"

MOPSAS

Bet gumbinę tu imk, nors prašė dažnai, bet negavo Antigėnas kurios, — ir vertas buvo mylėti, — Dailių vienodais gumbais ir varin dabiną, Menalkai.

Iš lotynų kalbos vertė dr. Antanas Rukša

neteisybes. Arba kito amerikiečio Ben Shahm trys vaikai ieško vaikiskų malonumų-žaidimų, bet vaizduoja tą siaubingą momentą, kada mirtis užgožia vaiko gyvenimo džiaugsmą. Meksikos dailininkas David Alfaro Siqueiros glilina į socialiniai nuskriaustų vaikų būklę. Jis savo paveiksle "Aido šauksmas" nupiešia tiktai dviejų vaikų verkiandius veidus ir šurpulingai parodo neturtingų, nuskriaustų, kenčiančių pamestinių skausmą ir badą. Panašiai amerikietis Philip Evergood savo kūrinyje "Neverk, motina" protestuoja prieš badą, karą ir kitokias vaikų socialines

(Nukelta į 6 pusl.)

Dalios Kučėnienės rečitalis

Du nauji Dariaus Lapinsko kūriniai

VLADAS JAKUBENAS

Mūsų rečitalistės Dalios Kučėnienės šiemetinis koncertas pasižymėjo keleriopomis įdomiomis pusėmis: visų pirma buvo atlikti du nauji Dariaus Lapinsko kūriniai; buvo pateikta nenuodėvėta, iš retai girdimų veikalų susidedanti programa ir — kas ypač svarbu — ji nuskaudė pakilusių dainininkės vokališko ir muzikinio pasirošimo lygiu.

Pirmas numeris — braziliečio kompozitoriaus ir gan plačiai žinomo, Chicagos Grant Parke pakartotinai pasirodžiusio dirigento H. Villa-Lobos (gim. 1887 m.) „Braziliška Bachiana“, parašyta originale sopranui ir aštuonioms violončelėms, paties autoriaus aranžuota balsui su gitara, jungė sensuališkai romantišką nuotaiką su folkloriniu elementu, bežodinį dainavimą (niūniuojant) su sunkiai išgaunamomis aukštomis gaidomis uždardomis lūpmis (ant „m“ raidės) su portugalų tekstu — nuskaudė egzotiškai ir rafinuotai. Gitara pritarė W. Magnus.

Trys arijos iš operų G. Paisiello, kontrastuojančio charakterio, buvo atliktos gražiu „meza-za voce“ barokiniu stiliumi, su taip pat stilingu D. Lapinsko akompanimentu. Idomu, kad šis išgarsėjęs kompozitorius kelečius metus kadaise gyveno Petrapilyje, kaip imperatoriaus Kotrynos Didžiosios dvaro muzikas; jo sukurtas „Sevilijos kirpėjas“ buvo savo laiku taip išgarsėjęs, kad vėliau, Rossiniui pasirodžius su to paties teksto opera, pradžioje būta nemažo pasipiktinimo!

G. Verdžiui buvo atstovaujama dviem rečiau girdimomis arijomis: jų ypač muzikiniai įdomi buvo Lady Macbeth arija iš to paties vardo operos ir — stambesnė: iš operos „Ernani“. Šios arijos reikalavo tam tikrų dramatiškų akcentų iš šiaip daugiau lyrinio solistės balso.

Antroje koncerto dalyje išgirdome kažką reto: primiršto Miko Petrausko kūrinį, kurio gausioje kūryboje, ypač vėlyvo laikotarpio, užtikiname vertingumui, su žymiai aukštesne kompozicine technika parašytų veikalų.

nebu jo primityvus, plačiomis masėmis taikomas, solistus atbaidantis, stačiokiškas ankstyvas periodas. Buvo tai „Jaunosios arija“ iš „Vestuvių“ (kuri žinoma kaip operetė, o ne opera, kaip pažymėta programoje); po to sekė puikiai išraiška atlikta komiška dainelė („pamėgdžiojant“) — „Dovanojo“, o gale — Eglės atsisveikinimo arija iš operos „Eglė, žalčių karalienė“, dainuota iš originalaus klavyro, išleisto Amerikoje. Šis įspūdingas numeris yra vyresnio amžiaus klausytojams žinomas iš šios operos J. Dambrausko įvykdyto perkompjavimo, ėjusio Kauno operoje, kuriame ši arija buvo palikta beveik nepalietama me pavidale.

Stilingas, gražiai ispanų kalba atliktas numeris buvo trys „Liudinčios kerėtojos dainos“ ir linksma „Gitaros skambėjimas ir tra lia lia“, žinomos „tautinių grupės“ ispanų kompozitoriaus E. Grandos (1867-1916).

Atskiros dėmesio sritį sudarė dvi Dariaus Lapinsko premjeros. Pirmoji — „Balyveris ir apokalipsiniai raiteliai“. Kūrinio tema: nekaltas vargšas mergaitė, kurią persekioja mistiški, nepermaldaujami, apokalipsiniai raiteliai. Kūrinys panaudota moderniško efekto. Solistė turi plačią, liaudiškai nuspalvintą melodiją, atskirai disonuojančias akordais autoriui palydint fortepijonu, kartu gi už scenos skambant pakaitomis užkorduoti muzikai su tos pačios solistės balsu ir elektroninio būdžio palyda. Šios rūšies efektai nėra šiuo metu nauji; jų skambesys kai kur priminė „mysterij“ filmus lydinčią muziką televizijoje. Tačiau tai nėra priekaištas; tie efektai tebuvo tik priemonė: jų fone buvo iškelta originalių muzikinių idėjų. Liaudiškos vokalinės melodijos junginys su disonansiniais keistais muzikos garsais atitiko kūrinio temą. Pasakytume, kad šurpiai mirtina atmosfera buvo pateikta kiek lyriškai ir lyg episkai. Mergaitės graudinga melodija buvo lyg realybė, „raiteliai“ lyg horizonte merdinti šmėkla. Atrodo, kad su nežy-

V. K. Jonynas

Giedrūtės pirmosios pamokos

miais formaliais pakeitimais, į kūrinio galą, muzikos eiga kiek suglaudus ir sutirštinus, galima būtų pasiekti, nekeičiant stiliaus ir dvasios, kiek „siaubingiesnio“ efekto. Tačiau, gal auditorius to ir nenorėjo? Beje, kai kuriose šio kūrinio vietose žodinis tekstas buvo paimtas iš Kazio Bradūno eilėraščių ciklo „Vitražas“.

Antroji Lapinsko premjera — „Vargdienių mišios“ — kiekvieną atvejį sudaro įdomų kūrinį su stipriu tautiniu elementu, paduotu neįprastu, originaliu būdu. Veikalo idėja, atrodo, yra kombinacija įprastų mišių, atliekamų suaugusių, su sušalusiu vaikų skundu, kuri, kaip atrodo, irgi svarbiausia atlikėja buvo solistė. Vienas vaikutis buvo matomas nuolaliai scenoje; pabaigoje pasirodė jį keturi; jų akustinė rolė, jei ir buvo, tai mažai tesigirdėjo. Gal būtų, galėtų laukti didesnio kontrasto tarp „tikrųjų“, sakytume, iškilmingesnių, mišių ir vaikų skundo, bet ir parodytoje formoje veiklas tikrai buvo įdomus. Veikalo atlikėjai buvo, be solistės D. Kučėnienės, — Richard Movarec, grojės dūdele (Recorder, vok. Blockflöte), gitara — Wayne Magnus ir autorius prie fortepijono, veikęs vietomis ir kaip dirigentas. Veikalo visuma sudaro itin originalų, lietuviškai įnašą mūsų muzikinėje literatūroje. Dariaus Lapinska galime pasveikinti su tam tikru kūrybiniu atgimimu; pergyvenęs kiek pasyvesinį laikotarpį, jis dabar kiek švelnesne forma suranda kelius, primenančius jo briliantiškus pasirodymus praeityje — operose „Lokyje“ ir „Mare“.

Solistė D. Kučėnienė pasirodė kaip vis daugiau subrendusi dainininkė ir rafinuotos klausos muzikė. Ji vis daugiau „surandą save“ vokalinėje srityje; jos balsas, nepaisant kai kurių dramatiškų tendencijų, kol kas tebūti daugiau lyrinio soprano tembra. Turimose išmėrose jis puikiai valdomas, tiek per visą diapazoną, tiek gražuose niuansuose, aiškioje dikoje, ir, kur reikalinga — ekspresyvioje mikoje ir vaidyboje. Anksčiau pastebėta tendencija į koloratūrinę sritį šį kartą nebuvo parodyta. Gaila, kad po paskutiniųjų numerių ėjusiu D. Lapinsko „Vargdienių mišių“ ovacijos teko visam atlikėjų kolektyvui ir autoriui. Šiaip Dalia Kučėnienė būtų turėjusi pasirodyti individualiai ir susilaukti atskirai nemažų ovacijų.

Darius Lapinskas išlaikė savo aukštą lygį, kaip akompaniatorius, pasitemęs, kaip atrodo, grynai pianistinėje srityje. Jam svetimesnė buvo, matyt, Miko Petrausko muzika: čia jis buvo kai kur per garsus, ne tiek subtilus.

Koncertą Jaunimo centre, Chicagoje, spalio 12 d. surengė kultūrinė ir visuomeninė srityje veiklą atitinkanti Korp!

Nuotrauka V. Fiedziński Giedra.

PAŠNEKESYS SU ČIURLIONIU

(Atkelta iš 1 psl.)

Mandagiai atsisakė, pertraukiau Čiurlonio prisiminimus: „Dovanok, bet mano vizito laikas jau baigias. Šį tą sužinojau kai kuriais man rūpimais klausimais. Dėkui labai. Ar galėtum man padaryti vieną malonumą, prieš atsisveikinant. Norėčiau pamatyti Mozartą, nors iš tolo. Gal nesistiksime šį kartą to įkyraus lenko“.

Čiurlionis, patraukęs pečiais, sutiko. Ir mudu nužingsniauome TYLOS PAPEDES link. „Neužmiršk ausis paruošti tylai“ — vos spėjo Čiurlionis mane išpėti, kai ausis veriantis triukšmas parbloškė mane. Praveriau akis. Žadintuvus žirė, o aš gulėjau iškritęs iš lovos ant grindų ir žavėjau patekančią boby vasaros saule.

Norintiems M. K. Čiurlionį vėl susitikti primename, jog Čiurlionius skirtoji akademija — koncertas Jaunimo centro didžiojoje salėje, Chicagoje, įvyksta rytoj (spalio 12 d.) 3 val. popiet.

VIENAS MOTERS TIPAS

(Atkelta iš 2 psl.)

vyzdžiui, su ta dažnai sutinkama mintimi, kad moterų pasyvus charakteris yra apspėndžiamas socialinių aplinkybių. Esmėje Pommė yra patraukli, jautrios ir turtingos dvasios moteris. Tačiau ji taip pat yra pasyvi. Kad galėtų pajusti savo vertę, užmegzti ryšius su pasauliu, subręsti, reikia, kad kas kitas ją pastebėtų, pripažintų. Aimeris, vyriškai egoistiškas, susirūpinęs savo profesine ateitimi, to nepajėgia ir tuo būdu dar daugiau sustiprina Pommė tendenciją pasitraukti iš gyvenimo.

Perskaičius *La Dentellière*, sunku atspėti, kas paskatino Prix Goncourt jury komisiją — o komisijai buvo tokių žymių rašytojų kaip Jean Cayrol, François Mallet-Joris, Robert Sabatier — šiam veikalui suteikti 1974 metų premiją. Tiesa, autorius parinko esmingai įdomią pasyvios moters problemą, tačiau jis šios problemos tinkamai neišvystė, neatskleidė nei Pommė vidaus, nei jos santykių su kitais žmonėmis. Galima manyti, kad Lainė norėjo nuvesti „atsitraukusio“ žmogaus tipą.

lutės“ bendradarbiais. Taigi spalvingasis vaikų pasaulis turi rūpėti mums visiems, kaip jis rūpėjo didiesiems pasaulio dailininkams, ypač dar jeigu norime ir lietuviškosios ateities išvystyti.

Prof. Kazys Pakstas (1893-1960)

NEUŽMIRSTAMASIS PROF. K. PAKSTAS

Amžinos atminties prof. Kazys Pakstas buvo tokia gili, plati, jaudri asmenybė, kad ir pralinkus 15 metų nuo jo mirties (1960 m. rugs. 11 d.) jis tebėra taip ryškiai gyvas mūsų atminimuose, savo dinamiškais idėjomis, plačiais užmojais, visuomeniškų nuotaikų mokslininko asmenybe. Tai buvo žmogus, kuris mokslinių stebėjimų tikslais buvo apkeliavęs didžią pasaulio

Jis tačiau tesukūrė personažą, kuris mums yra blankus, neįdomus. *La Dentellière*, išleista Gallimard leidyklos „Le Chemin“ serijoje, nepasiekia įprastinio šios serijos veikalų lygio. Ji tepatraukia santūria stiliumaniera, gražia, klasiška kalba ir kai ką dar gali sudominti tuo, kad čia siekiama atnaujinti klasiškas rečital žanro tipas.

dalį, visuomenišką veiklą spinduliuojančią daugelyje organizacijų, ypač ateitininkijoje, kurio mokslinis talentas buvo padaręs jį Kauno ir Rygos universitetų profesoriumi, kurio gilus įžvalgumas buvo pramatęs artėjančią Lietuvai katastrofą ir kuris leido išpajūčius tos nelaimės signalus. Jis ir išieivijoje ne tik sėkmingai reikišėsi JAV mokslinėse įstaigose, bet ir palaikė gyvus ryšius su įvairių tautų aktyvistais, planavusiais pavergti tautų laisvės kovas. Plačiai reikišdamasis brandžiame mokslo darbe, jis kartu buvo ir taip artimas jaunimui, savo uždegančių žodžių įsiilbudamas vadovaujančias mūsų atžalyno asmenybes pasiūvesti atkuriamai Lietuvai.

Visa eilė jo studijų žurnaluose ir atskiruose leidiniuose pasilieka gyvais liudininkais jo platus mokslinio susidomėjimo ir brandaus valstybinio, tarptautinio ir visuomeninio gyvenimo pažinimo. Jis spinduliavo reprezentacijoje, bet buvo įkvėpėjas ir kasdieniniame darbe. (j. p.)

DAUGELI IŠVEDE I MOKSLUS

Siemiet liepos 28 d. suėjo 15 m., kai mirė kun. Ant. Skeltys, salezietis. Jis daugelį neturtingų lietuvių moksleivių nusivežė į saleziečių mokyklas Italijoje, kur baigė mokslus jie ir dabar naudingai darbuojasi išieivų tarpe. Mirė sulaukęs 75 m. amžiaus.

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir taisymas

2646 W. 69th Street Tel. RE 7-1941

Cosmos Parcels Express Corp.

Licensed by VNESHPOSILTORG

Gera pažįstama firma, kuri, per dangeli metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS I LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ, UKRAINIJĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.

TOKSTANČIAI KILJENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKRUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

affiliated with PODAROGITS, INC.

prima užsakymus dovanų pažymėjimams, automobiliams, baldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminiams ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausiojo įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

488 MADISON AVENUE

(tarp 51 ir 52 gatvės) FLOOR 21st

NEW YORK, N. Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

APPLE-VALLEY, Minn. 55124 — 7707 147 St.	Tel.: 612-432-7083
NEW YORK, N. Y. 10003, 45 Second Avenue	Tel.: AL 4-54568
NEW YORK, N. Y. 10011, 135 W. 14th Street	CH 3-2583
SO. BOSTON, Mass. 02127, 389 West Broadway	268-0068
BUFFALO, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
CHICAGO, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6968
CHICAGO, Ill. 60629, 2501 West 69 St.	WA 5-2737
CLEVELAND, Ohio 44134, 5879 State Road	884-1738
FORT WAYNE, Ind. 46808, 1807 Beineke Rd.	TEL 432-5402
IRVINGTON, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
GRAND RAPIDS, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N. W.	GL 8-2256
HARTFORD, Conn. 06106, 515 Park St.	246-0473
LAKEWOOD, N. J. 08701, 241 Fourth St.	FO 8-8569
LOS ANGELES, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
NEW HAVEN, Conn. 06511, 1329 Boulevard	LO 2-1446
NEWARK, N. J. 07106, 698 Sanford Avenue	373-8788
PASSAIC, N. J. 176 Market Street	GR 2-6887
PATERSON, N. J. 07505 — 60 Broadway	TEL 345-2028
PHILADELPHIA, Pa. 19122, 1214 N. 5th St.	TEL PO 3-4818
PHILADELPHIA, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.	TEL GL 5-9586
PITTSBURGH, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif. 94115, 1826 Divisadero St.	FI 6-1371
TRENTON, N. J. 08620 — 4 Quay Court	Tel.: 609-585-4867
WATERBURY, Conn. 905 Bank Street	PL 6-6766
WOODHAVEN, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave.	Tel. 441-4712
WORCESTER, Mass. 01610, 144 Millbury Street	SW 8-2868
IRVINGTON, N. J. 07111, 1082 Springfield Avenue	374-6448
YOUNGSTOWN, Ohio 44503, 308 W. Federal Street	RI 2-9440

EKSKURSIJOS I LIETUVĄ

IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Išvyksta LAPKRIEIO 21 — grįžta LAPKRIEIO 29

(Leningradas, Vilnius, Kaunas)

KAINA TIK — \$676.00

Paskutinė šių metų grupė išvyksta GRUODŽIO 19 ir grįžta SAUSIO 3, 1976. Kaina — \$984.00

(Leningradas, Vilnius, Riga, Maskva, Helsinkis)

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų su papildomu mokesčiu.

Registravimasis iš anksto — vietų skaičius yra ribotas.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P.O. Box 116

So. Boston, Mass. 02127

Tel. (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENE

Kompozitorė Giedra Gudauskienė, Los Angeles, Calif., su dirigentu Alvin Mills, kurio diriguojamas Brendwood-Westwood simfoninis orkestras X. 19 Paul Revere gimnazijos salėje atlieka Gudauskienės kūrinį „Los Angeles pelzai“. Spalio 15 d. 1 val. popiet komp. G. Gudauskienė dalyvauja KFAC radijo programoje „Lunchon at the Music Center“ pokalbyje su Thomas Cassidy. Pasiklaikėjimas bus girdimas 92.3 FM ir 1330 AM bangomis.

Nuotrauka V. Fiedziński Giedra.

Kultūrinė kronika

BALTŲ KALBOTYROS KONFERENCIJA VILNIUJE

Vilniaus universitete rugėjų mėnesio pabaigoje tris dienas vyko iš eilės jau trečioji baltų kalbotyros konferencija. Suvažiavusi mokslininkų skaičiumi ir temomis ši konferencija buvo gana tarptautinio pobūdžio. Buvo visai panašu į tarptautinį baltų kongresą. Konferencijoje dalyvavo 31 lietuvių ir latvių mokslininkas. Nemažas būrys kalbininkų iš Maskvos, Leningrado, Kijovo ir Minsko. Atvyko taipgi 16 svečių iš užsienio: Lenkijos, Vakarų Vokietijos, Rytų Vokietijos, Jugoslavijos, Rumunijos, Norvegijos, Šveicarijos ir Amerikos Jungtinių Valstijų. Iš Amerikos konferencijon buvo nuvykęs Pensilvanijos universiteto profesorius, gerai lietuviškai išmokęs amerikietis, kalbininkas dr. William Schmalstieg. Pagrindinė konferencijos kalba buvo lietuvių, tad ir užsieniečiai savo pranešimuose ją naudojo.

Amerikietis W. Schmalstieg savo pranešimą skaitė visą lietuviškai. Konferencijoje skaitytos paskaitos bei pranešimai bus išleisti atskiru stambiu leidiniu kaip Vilniuje einančio tarptautinio baltistikos žurnalo "Baltistika" priedas.

ANASTAZIJOS IR ANTANO TAMOŠAITIŲ PARODOS

Šių dviejų mūsų dailininkų tapybos, kilimų ir audinių parodos spalio 7 - 12 d. vyksta Hamiltone (Kanadoje) Multicultural Centre patalpose (35 Catharine St.). Anastazija Tamošaitienė parodoje išstato 27 savo darbus, o Antanas Tamošaitis 28. Anglų kalba atspausdintuose parodų kataloguose Anastazijos Tamošaitienės gy-

venimo kelią ir pačią kūrybą aptaria dail. Telesforas Valius. Apie Antano Tamošaitio darbus duodami atsiliepimai ankstesnių parodų progomis (R. Paulionio, Jono Vastokienės ir Roberto C. Pinto).

M. K. ČIURLIONIO 100 METŲ GIMIMO SUKAKTIES MINĖJIMAS JAUNIMO CENTRE, CHICAGOJE, RYTOJ

Minėjimas - akademija ir koncertas — Jaunimo centro didžiojo salės prasidės šis sekmadienis (spalio 12 d.) 3 val. popiet. Minėjime paskaita apie Čiurlionį skaitys kun. S. asys Yla, kuris šiuo metu baigė rašyti plačios apimties knygą apie Čiurlionį, jo epochą ir jo kūrybą. Minėjimo meninėje programoje dalyvauja: solistė Elena Blandytė, Darius Lapinskas, balerina Violeta Karosaitė, aktorai Laima Rastenytė - Lapinskienė ir Jonas Kelečius. M.K. Čiurlioniui pagerbti akademija - koncertą ruošia "Margutis".

VAKARONĖ SU VAIKU LITERATūros RASYTOJAMS

Vaikų laikraščio "Eglutės" 25 metų jubiliejaus proga spalio 17 d. (ateinantį penktadienį) Chicagoje jaunimo centro kavinėje kultūrinėje vakaronėje bus susitikimas su žinomaisiais mūsų vaikų literatūros autoriais. Vakaronės vadovaus Birutė Pūkelevičiūtė. Vakaronės pradžia 7 val. 30 min. vak. Prieš tai (7 val. vak.) Jaunimo centre dar bus atidaryta ir vaikų dailės darbų paroda.

Dr. Antanas Kučas

Dr. A. Kučui septynišiasdeimt penkeri

Sviesių mūsų kultūrininkų-sukaktuvinkų plejadoje labai prisimintinas prof. Antanas Kučas, spalio 14 d. sulaukęs 75 m. amžiaus. Suvalkiečių iš Šakių apskr. Baigęs Rygiškių Jono gimnaziją Marijampolėje, istorijos doktoratą pasiekė Vyt. Didžiojo universitete 1938 m. Studijas dar gilino Grenobly ir Nancy univ., Prancūzijoje. Mokytojo Marijonų gimnazijoje ir Mokytojų seminarijoje Marijampolėje, buvo Šiaulių bern. gimnazijos direktorius. Vokiečių išvežtas į Stuthofio stovyklą, išlikęs gyvas, kurį laiką gyveno Varšuvoje, Paryžiuje, kol 1946 m. rudenį pasiekė JAV-bes. Nuo 1947 dėstė Scrantono universitete, pakeltas į profesorių emeritą, išėjo į pensiją. Apsigyveno Putname, prie Nekalto Pras. seserų vienuolyno.

Šalia mokslineio darbo mokyklose ir universitete, daug rašė Aiteityje, Naujojoje Romuvoje, Aiduose, Drauge. Paruošė naujas laidas prof. J. Totoraičio vidurinių ir naujųjų amžių istorijos vadovėlių. Parašė: Prancūzų kalbos gramatiką, Kestutis (diseriacija), Už spygliuotų vielų, LRK Susivienijimas Amerikoje, Sv. Petro lietuvių parapija Bostone, Kun. Antanas Staniukynas, Shenandoah lietuvių Sv.

JUNO BEACH, FLORIDA

Siame kurorte, skersai gatvės nuo Atlanto vandenyno, ant 40 pėdų aukščio kalnelio planuojamas "lietuviškas kaimas" — Lithuanian Village, su apie 40 namų. Ši gyvenvietė turės dvi pagrindines gatves: Vilnius Lane ir Kansas Court. Užsakymus sklypams priima Vytautas ir Albina Tomkus, savininkai "Sapphire Sea Motel", esančio pačiame gražiausiame ir ramiausiame Floridos kampelyje. Jie rūpinasi šio lietuviško kaimo idėjos įgyvendinimu. Šia proga Tomkai jau dabar kviečia savo tautiečius ateinančiam rudenį užsakyti jų vasarvietę jvairaus dydžio kambarių ir butų su virtuvėmis ir be jų. Visi kambariai turi oro vėsinčius, šildymus ir visus patogumus. Galite išnuomoti dienas, savaites arba mėnesius. Tik netaikite, nes jau dabar beveik pusė vietų užsakyta. Kreiptis pas Tomkus šiuo adresu: 700 Ocean Drive, Juno Beach, Florida 33408. Telefonas 626-2444 area code 305. Jų motelis lengvai pasiekiamas oru, traukiniu arba autobusu. (sk.)

VYSKUPO KAZIMIERO PALTAROKO 100 METŲ GIMIMO SUKAKTIES MINĖJIMAS CHICAGOJE

Lietuvių Katalikų mokslo akademijos Chicago židyns ruošia vyskupo Kazimiero Paltaroko gimimo šimtmečio minėjimą. Vyskupas gimė 1875 spalio 22 d. Jis buvo Lietuvių katalikų mokslo akademijos narys. Paskaitą apie jo gyvenimą ir veiklą skaitys kun. dr. Juozas Prunskis. Minėjimas vyks šio mėn. 19 d., 1 val. popiet, Jaunimo centre.

PRANAS NAUJOKAITIS — SUKAKTUVINKAS

Pedagogas, rašytojas, literatūros istorikas Pranas Naujokaitis spalio 2 d. sulaukė 70 m. amžiaus. Buvo gimęs 1905 m. Papartynių k., Šakių apskr. Baigęs Žiburio gimn. Sakiuose, Teol. filos. fakultetą studijavo lietuvių, vokiečių kalbas ir literatūrą bei pedagogiką, studijas gilindamas Berlyno univ. Nuo 1934 m. mokytojas Ukmergės gimn., 1941-1944 būdamas jos direktorius. Išėmijoje buvo Detmoldo liet. gimn. vicedir., Augustdorfo gimn. mok. Nuo 1949 m. apsigyveno Brooklyne.

Pamėgęs spaudą, buvo Tiesos Kelio red. narys, redagavo Lietuvių Žodį, Eglutę, Aiteitį. Veiklus ateitininkuose, Kat. federacijoje ir kitose organizacijose. Daugelio žurnalo bendradarbis. Išspausdinti jo eilėraščių rinkiniai: Prie svyruojančių beržų, Akmenis širdis, Aukšiniai rageliai; Naujoji lietuvių literatūra; romanai: Upeliai negrįžta į kalnus, Šviesos mergaitė, Ilūzė tiltai, Žydinčios dienos, pasakojimai jaunimui Maži žingsniai. Rašo plačią kelių tomų liet. literatūros istoriją.

MIRĖ SKULPTORIUS WHITING

Edmund Whiting, plačiai JAV-sė žinomas skulptorius, mirė Lancaster, Pa., sulaukęs 57 m. amžiaus. Buvo architekto Lloyd Wright mokyns.

VAIKŲ KNYGŲ PARODA

Mokslu ir pramonės muziejuje Chicagoje spalio 27 d. — lapkr. 9 d. vyks vaikų literatūros paroda.

PATIKSLINIMAS

"Draugo" kultūrinio priedo rugsėjo 27 d. Kertinėje parašėte minimos enciklopedijos vardo rašyboje įsibrovus pasiliko korektūros klaida. Ten liečiama leidinio vardas turėtų būti rašomas Encyclopaedia Britannica.

PSICHOLOGŲ PREZIDENTAS APIE RELIGIJĄ

Amerikos Psichologų sąjungos suvažiavime Chicagoje pasakė kalbą jos pirmininkas dr. Donald T. Campbell, Northwestern universiteto profesorius. Jis pažymėjo, kad ilgąmetės studijos jį įtikino, jog religija ir moralinės tradicijos yra ne tik naudingos, bet ir yra moksliskai tikros. Jis atmeta nuomones ty genetikos atstovų, zoologų, antropologų, kurie skelbia, kad žmogaus elgesį apsprendžia genetiniai elementai, hormonų veikimas. Jis skatina psichologus atsiskleisti platesnėms pažiūroms, išsinti iš siauro individualistinio klauto, studijuoti socialines sistemas ir įžvelgti išmintį tradiciniuose nuostatuose, kurie yra "geriau išbandyti negu geriausios psichologų ir psichiatrijos spekuliacijos", kaip gyvenimas turi būti tvarkomas.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogių planų atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Tel. PROspect 6-8998
Chicago, Illinois, 60629

KALĖDINĖS DOVANOS

Tik per Angliją, greičiau, pigiau, geriau. Siūlome aukštos kokybės dovanų siuntinį, kuris bus naudingas kiekvienai šeimai Lietuvoje.

KALEDINIS 1975

3 metrai puiki vilnonė angliška medžiaga eilutei, 2,75 m. stora crimplene medžiaga moteriškam kostiumėliui, arba moteriškam paltui, vyriški nailoniniai marškiniai, arba bliuskutė, vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztinis, 1 vilnonė gėlėta skarelė, 2 gėlėtos nailoninės skarelės, 2 p. vyriškų arba moteriškų vilninių, arba nailoninių kojinių, 1,80 m. crimplene medžiaga sukmelei, arba 1 sv. vilninių megzinių siūlų, 1 sv. šokoladinių saldinių dėžė, 20 angliškų cigarečių. Kaina su įskaičiuotu muitu ir visomis persiuntimo išlaidomis. \$160.00

Paruošiamė specialius maisto siuntinius 1975. Kaina su muitu ir persiuntimo išlaidomis. \$50.00
Tam, kas pageidauja pats sudaryti siuntinį, siūlome šiuos dalykus:

- 3 m. labai gera angliška kostiuminė medžiaga. \$45.00
- Stora su ornamentais crimplene medžiaga 1 m. \$ 7.00
- Crimplene medžiaga sukmelei 1 m. \$ 6.50
- Nailoninis kailis moteriškam paltui. \$33.00
- Dirbtinis mink moteriškam paltui. \$54.00
- Vilnonė žieminiui paltui medžiaga. \$36.00
- Vilnonė gėlėta skarelė. \$ 8.00
- Komplektas moteriškų nailoninių apatinių \$10.00
- Perukai, įvairių spalvų. \$30.00
- Nailoniniai marškiniai. \$ 9.00
- Vilnoniai arba Acryleno nertiniai. \$19.00
- Lietsargiai Telescopic. \$10.00

Šitos kainos yra su įskaičiuotu sovietiniu muitu. Reikia pridėti tik persiuntimo išlaidas. \$17.00

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiunčiame pinigų dėl tokių prekių, kurias negalima iš čia pasiųsti.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

BALTIC STORES LTD.

(Z. Juras)

421 Hackney Road
London, E.2. England

Tel. 01 739 8734 arba 01 460 2592

Filmų įvairumai

STASĖ SEMENIENE

Vienos merginos autobiografija

Viena drąsi moterškė, Xaviera Hollander, atidengė ne taip jau šviesų savo gyvenimą autobiografijoje "The Happy Hooker". Buvusi gatvės mergina, vėliau net patį laikiusi viešnamius, dabar ji gyvenime nuolat rašo "Penthouse" žurnale. Šiuo metu, pagal tą knygą yra pastatytas filmas tuo pačiu pavadinimu ir rodomas Chicago miesto apylinkėse teatruose. Paprastai filmuose pradėta nuo įvairių nesėkmių ir baigiama laiminga pabaiga. Čia atvirkščiai, mergina pradeda gyventi, išlipusi iš vaikystės dar tik dešinė koją, bet pakelti suklumpa ir baigia fūdai.

Taip stebime filmo heroję, kuri laimėjo metų sekretorės titulą savo gimtojo Olandijoje, vėliau ją paviliojo New Yorkas vedybų pažadais, o baigia savo karjerą už grodų.

Filmas nėra visiškai atstumantis ir šlykštus vien dėl Lynn Redgrave žavesio bei jos gerų intencijų. Titulinėje rolėje esanti Redgrave yra pasižymėjusi britų aktorė, dar labiau žinoma aktorius, gavusio už Jo nepamatę, nuostolio neturėjimo.

vaidybą ir Sir titula iš Anglijos katalikės. Sir Michael Redgrave dukteris ir sesuo garsios žvaigždės Vanessa Redgrave. Ji pasiryžė išslidžios medžiagos išvystyti skoningą komediją, kurią stebint, šeimos nariai nepasijustų nejaukiai. Jai iš dalies pasisekė, nes filme jaučiamas bent prieš dešimt metų buvęs nekaltumas. Xav'eros vedybų planams žūgus, ji pradeda sekretorės auti ir vertėjau New Yorke. Vienas klientas — prancūzas su žaviu mišiojimu. (Jean-Pierre Aumont) atveria jai prabangos duris, o ji prancūzą įsimyli. Tas supažindina ją su savo draugais, kurių ir reputacija miglota ir profesija tamsoka. Jam išnykus iš horizonto su atsilyginimu už tai draugystę, Xaviera pradeda kitokią profesiją, vėliau net peti samdo merginas užimti New Yorko aukštuosius prekybinius, kol pati su visom savo merginomis nepakliūna į kalėjimą.

Filmas nėra nei meniškas, nei gyvenimiškas, nei kuo kitu ypatingas. Jo nepamatę, nuostolio neturėjimo.

Hot Springs is fun for everyone

Let us tell you about our mountainside swimming pools, golf courses, three lakes, tennis, social programs, dining and dancing. Let us tell you about our private bathhouse where you'll find those world-famous Hot Springs thermal waters. And let us tell you about our special summer rates.

CHICAGO OFFICE
325-0022

Area attractions include I.Q. Zoo (training of performing animals), a diamond mine, unique pottery works and some of the best fishing in the world.

Ask us!

#917

Arington HOTEL/BATHS
HOT SPRINGS NATIONAL PARK, ARKANSAS

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

VALANDOS ŠEŠTAD 9 v r iki 12 v d — Trečiad uždaryta ANTRAD I PENKTAD — 9 v r iki 6 v vak PIRMAD I KETVIRTAD — 9 v r iki 8 v v

7 3/4 % Mokamas už 6 m. sertifikatus. Minimum \$1.000
6 1/2 % Mokamas už 1 m. sertifikatus. Minimum \$1.000
5 1/4 % Mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PĖLNO NUOŠIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami kas 3 mėnesiai.

REDAGUOJA ST. SEMENIENE, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925-5938

RŪBŲ IR MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS

MONIKA KRIPKAUSKIENĖ

Kaip sena yra žmonija, taip sena yra ir mada. Mada architektūroje, poezijoje ir meno srityse. Ir lygiai taip pat rūbuose.

Moteris turi įgimtą norą rūpintis savo išvaizda, atrodyti gražiai. Graži! Tai keblus žodis. Kas graži vienai — kitai ne. Kas tinka šiai — netinka visai anai. Kas buvo graži pernai, už pernai — nepatinka šiandien.

Taip, laikui bėgant, keičiasi žmonių pažiūros, keičiasi ir skonis...

Keičiantis madoms, akys pripranta ir atranta nuo tokio ar kitokio vaizdo. Vienos moterys pripranta prie pasikeitimų greičiau, kitos lėčiau.

Gi naujoms madoms atėjus, mes peikiame jas, visai nenorim skirtis su senomis, o, praėjus kuriam laikui, žiūrėk, jau nepakenčiam senųjų ir žavimės naujomis.

Jeigu mes pažvelgsime į senovę, pvz., 16-tą šimtą, vargiai mums atrodys viskas gražu!

Madingosios prancūzės, graikės ir madų revoliucija

XVI amž. madingosios rūmų damos Prancūzijoje dėvėjo rūbus, kurių krūtinės buvo pridengtos plonyčių tinklinių, o sijonai siekė grindis.

Tuo tarpu graikės — atvirkščiai. Jos uždengė krūtinės, bet sijonus pasikėlė iki klubų.

19-to šimtmečio pradžioje lietuvių buvo ploniausias, o krinolinai ant klubų plačiausi (karalienės Viktorijos laikais). Karalių Edvardų laikų damos nebe dėvėjo krinolinų, bet prikimdavo ir didino krūtinės.

Didžiausia madų revoliucija įvyko po I-ojo pasaulinio karo, kai sijonai pradėjo trumpėti.

Tik pora kartų istorijoje yra buvę, kai sijonai pakilo virš kelių, tai 1920 m. ir dabar visai neseniai, vadinamieji „mini“. Ir žinoma, dėvėjo juos, kas galėjo ir kas ne. Tai ir yra mūsų nelaimė!

Labiausiai persipuošusios moterys buvo 18-tame šimte. Liudviko XIV-to laikais ir jo valdymo metais: Madame de Pompadour, Du Barry, o kiek vėliau karalienė Marija Antuanetė (Liudviko XVI žmona) ir kit.

Šiandienis iškraipytas grožio supratimas

Labiausiai nesipuošianti minima, kuri nori negražiai atrodyti: kurios grožio supratimas yra tiesiog iškraipytas (tur būt, neklysiu, jei pasakysiu), egzistuoja dabar, šiandien...

Šiais laikais madose dominuoja daugiausia jaunimas, nes jis žaibo greitumu pasisavina naujumas. Madų kūrėjai, turėdami tai omeny ir atsižvelgdami į tai,

Nijolė modeliuoja Monikos Kripkauskienės sukurtą baltinę suknelę. Nuotr. Kastyčio Izakaičio

kuria rūbus, kartais visai pamiršdami tą vargšą mūsų kūną. O su juo kartais mes turime nemažai ir problemų.

Permetus akimis vyraujančias madas ir susidūrus su savo figūros trūkumais, mes turime pasidaryti sau planą, kaip mes pasirinksime sau tinkamą rūbą.

„Fashion“ knygos autorė Madge Garland šitaip išsireiškia:

— Zaidimas linijom sukuria siluetą, o siluetas ir yra — mada! —

— Mada, kaip architektūra, turi būti paremta taisyklėmis — nesulaužomom taisyklėmis! —

Štai, čia mes ir sustosim.

Tad ir pažinkim savo kūno formas

1. Taisyklinga figūrą turinčios gali beveik viską dėvėti. Tai mes prie jų ilgiau ir nesustosim.

2. Žemo ūgio — didesnio svorio: a. didelių klubų b. stambios krūtinės

3. Aukšto ūgio

Spalvų derinimas

Pažinus savo kūno linijas, turim susigventi su mintimi ir griežtai atsakyti to, kas man netinka! Nors ir labai patiktų... Gal sakysit: — Ka? Ar turiu pirkti, kas nepatinka? — Ne. Reikia pradėti lavinti ir išlavinti skonį, kad patiktų, kas tinka!

Nesivadovauti totaliai parduotuvė, savo vyro ar draugų nuo-

mane, bet laikytis ir savo nusistatymo.

Dar vienas svarbus skonio ža-lotojas yra perdėti komplementai. Taip! Jie kelia mus į padangas, bet jie gali mus lengvai suklaidinti. Ar verta jais vadovautis?

Kai mes atvykom į šį kraštą, tai tas perdėtas gyrimas mums tiesiog ausį rėžė. O dabar mes be jų gyventi negalim!

Jeigu mes žinosim, ką darom, nebūs taip svarbu, ar kitiems patinka, ar ne.

Pagalau, komplementai yra šio krašto paprotys. Ūpui pakelti viskas yra gerai, tačiau tai turi būti su saiku!

Imant dėmesin minėtas pastabas, susikoncentravus prie pagrindinio originalo, kuris yra vienintelis — savo as, mes turim laviruoti tarp madų ir savo trūkumų. O tobulo nieko nėra.

Medžiagos

Dar 16 šimt. italų aksomai, brokadai buvo atgabenti į Prancūziją Marie de Medici su Henriku IV vestuvėms. O vėliau visas Paryžius rengėsi brokadais. Žinoma, tik diduomenė, nes tai buvo brangi medžiaga.

XX amž. pradžioje buvo trys pagrindinės medžiagų rūšys:

1. Šilkas — vakarui (turtingiems)

2. Vilna — dienos metui

3. Medvilnė — neturtingiems.

Paryžiaus madų kūrėja Cha-

nel pirmoji sukūrė vakarinius apsiaustus ir eilutes (kostiumus) iš vilnonės medžiagos.

Ispanų kilmės Belenciaga (gyvenas Paryžiuje) 1936 m. apri-gė savo modeliuojamas vakarines suknelėms iš medvilnės ir „pikė“ medžiagos.

Nalono kojines atsirado 1939 m. JAV-ėse, o į Europą persime-tė tik po II pasaul. karo, pradžioje Anglijoje.

Šiandien mes turime ne tik gausiai įvairių medžiagų, bet ir galim laisvai viską įsigyti.

Tur būt, niekas negalėtų už-ginti fakto, kad gerai apsiren-gusi moteris pati jaučiasi geriau. Ji laikosi geriau, o tas, žinoma, iš dalies padeda pasiekti mūsų tikslą — išgauti iš savęs kuo daugiau.

Prieš baigiant, norisi priminti garsios Paryžiaus madų kūrėjos Gabriel Chanel žodžius:

— Negražiausia moteris su gera galva ne tik gali puikiai atrodyti, bet ir būti žavinga, nes pritaikyti — gerai parinkti dra-bužiai pridės jai to, ko ji neturi!

Kaip ir ką pasirinkti

Baigiant, tenka padaryti išva-dą, lyg ir duoti planą, kurio moteris galėtų vadovautis savo individualiam pasirinkimui.

1. Stambūs raštai, ryškios spalvos, didelės gėlės — jokiū būdu ne stambiai moteriai. Žodžiu, vengti stiprių spalvų ir raštų, taipgi blizgančių medžiagų.

2. Storos ir sargios medžiagos — ne storai moteriai.

3. Plonai, išdžiūvusiai moteriai — atbulai, visa tai tinka.

4. Spalvų koordinacijos — ko-kios spalvos dominuoja — steng-tis atsimiti, kad eilutės (kostiu-mo) ir apsiausto, ar suknelės su apsiaustu derintųsi — nesikapo-ty.

Prisimenant paryžietės kūrė-jos žodžius, turime gerai parink-ti, kas mums tinka ir pritinka, kad gautume tai, ko mums trūksta.

Magdalena B. Stankūnienė

Erdvėje (Premijuotasis medžio raizynas, triptikas)

BIRUTININKIŲ VEIKLOS SUKAKTIS

1925 m. kovo 25 d. Kaune, Lietuvoje, įsikūrė Lietuvos di-džiosios kunigaikštienės Birutės karių šeimų moterų draugija, pasiryžusi šelpti laisvės kovų karo invalidus, sergančius kari-us ir jų šeimas, kelti karių šeimų narių tarpe kultūrinį bendradarbiavimą ir stiprinti tautinę kultūrą.

1940 m. bolševikai, įsibrovę į Lietuvą, panaikino draugiją, kaip ir kitas lietuviškas kultū-rines organizacijas ir užgrobė

Anastazija Tamošaitienė

Tautinis šokis (gobelenas)

13 parodos Multicultural Centre patalpose, Hamilton, Kanadoj

MŪSŲ VEIKLA

• Aleksandra Bačelinė atskri-dė iš Sao Paulo, Brazilijos, į Chi-cagą rugpjūčio 17 d. į savo svai-nio inž. Romano Šiaudikio laidu-tuves. A. Bačelinė yra našlė inž. Zenono Bačelo, kurio autobio-grafija „Nerimo siela“ netrukus išeis iš spaudos. Išleidimu rūpina-si Brazilijos Liet. bendruomenės Akademiniis sambūris ir Litera-tūros būrelis. Redagavo Halina Didžiulytė — Mošinskienė. Finan-suoja pati našlė. Inž. Z. Bačelis buvo Sao Paulo Liet. Bendruo-menės pirm. ir mirė būdamas to-sė pareigose. Lietuvoje (per 25 m.) jis buvo Žemės tvarkymo de-partamento direktorius. A. Bače-lienė Chicagoje lanko seseris Onutę Šiaudikienę ir Eleną Sidzi-kauskienę, o vėliau išvyks į Ka-liforniją pas seserėčią Aldoną Kudirkienę. Tarnybos reikalais iš Sao Paulo atskrenda į JAV-bes ir

sūnus Gražvydas Bačelis, kuris, pabuvęs Kalifornijoje, aplankys savo mamą ir tetas Chicagoje. A. Bačelinės dukrė Neringa, di-delė sportininkė ir lakūnė, augina šeimą Sao Paulo.

• Irena Veleckytė, turinti sa-vo baleto studiją Brighton Par-ke, sutiko paruošti kelis baleto numerius Danutės Lipičūtės „Užburty vaikų“ vaidinimui, lapkričio 9 d. švenčiant Eglutės jubiliejų.

• Dail. Vanda Balukienė yra su-kūrusi „Užburty vaikų“ vaidi-nimui kostiumų eskizus.

• Danutė Bruškytė, išraiškos šokio žinovė, šoks solo Ugnies šokį „Užburty vaikų“ vaidinime. Be to, ji talkininkauja režisie-rei Irenai Šerelienei, mokydama vaidintojus šokių.

• Julija Cijūnelienė, gabi ak-torė, ypač pasižyminti savo gra-žiu humoru, yra dažnai matoma Chicagoje scenoje įvairių rengi-

nių talkininkė. Šalia vaidybos, ji mokytoja šeštadienio lie-tuviškoje mokykloje, augina šei-mą lietuviškoje dvasioje ir pas-kutiniu metu įsijungė į nuosavy-bės pardavimo įstaigą, patar-naudama lietuviams Lemonto apylinkėje. Julija praves Putna-mo seselių rėmėjų madų parodą spalio 19 d. Jaunimo centre, Chi-cagoje.

• Birutė Galdikaitė-Brinda-mour jau penktus metus studi-juoja orangutanų gyvenimą In-donezijos džiunglėse. Šios jau-nos mokslininkės — tyrinėtojos išsamus straipsnis buvo išspaus-dintas „National Geographic“ žurnale, spalio mėn., su jos nuo-trauka viršelyje ir daugybe iliustracijų straipsnyje. Nuo-traukos padarytos jos vyro Rod Brindamour „Birutė“ visur rašo-ma lietuviškai. Taipgi prieš porą savačių televizijoje, Chica-goje, buvo rodomas Birutės gy-venimas ir jos studijos džiung-lėse.

— Dail. Magdalena B. Stan-kūnienė laimėjo pirmą premiją už grafiką „Erdvėse“ ir garbės pažymėjimą už tapybą „Persiška rožė“ Carson meno galerijos pa-rodėje, kurios atidarymas buvo rugsėjo 25 d. ir paroda tęsėsi li-gi spalio 2 d.

PASAULIO MAITINIMO STUDIJA

Ypačiai gausiai medžiagos apie pasaulio gyventojų maitini-mosi problemas yra surinkę Arthur Simon savo veikalė „Bread for the World“ (išleido Paulist Press New Yorke, 1975 m., 179 psl., kaina \$1.50). Gau-siais šiojojo ir badaujančio pa-saulio duomenimis siekiama at-kreipti dėmesį į alkanųjų milio-nus, kartu keliant klausimą, ką kiekvienas pilietis gali tuo rei-kalu padaryti. Veikalas atkrei-pia dėmesį gausia statistine me-džiaga ir taiklia tarptautinės pa-dėties analize. Siūloma eilė po-zityvių išvadų ir bandoma šią gilią problemą spręsti globaliniu mastu. Autorius vadovauja spe-cialiam sąjūdžiui „Bread for the World“ ir į badaujančių bei prisotintųjų kraštų problemas yra pagrindinai įsigilinęs.

Galima tik apgailestauti, kad autorius kai kur jau nepelnytai priekaištuoja Amerikai, neigia-mai žiūri į kai kuriuos veiksmus, kurie buvo atlikti, siekiant sulaukyti komunistinę agresiją. Autorius nėra maskvinis, tačiau, prieš akis turėdamas vien maisto trūkumo problemą, į kai kuriuos kitus klausimus re-ikiama nebeįsigilina. J. Pr.

ZMOGAUS AMŽIAUS TYRIMAI

Kalifornijos universiteto profe-soriaus vadovaujant, nuo 1905 m. buvo tiriama sveikata ir am-žiaus ilgumas 7,000 Alamos gy-ventojų. Gydytojai susekė, kad vyrai gali prailginti savo amžių net 11 metų, jeigu laikysis šių tai-syklių: nuosaikumas valgę, ven-giant valgyti tarp normalaus val-gymo laiko, nepalaidėti pasūryčius miegoti 8 valandas, ne mažiau ir ne daugiau (moterims geriausia esą miegoti 7 val.), laikytis nor-malaus svorio — ne didesnio ir ne mažesnio; nerūkyti, neper-žengti saiko gėrime (ne daugiau kaip dvi porcijos poroje), regu-liariai mąkstintis. Tie patys dės-niai padeda ir moterims prailginti gyvenimą.

MILIJONAS KOLEGIJAI

Šv. Marijos kolegija Emmits-burge, Md. gavo mil. dol. fondą dovanų iš H.J. Knott šeimos Baltimorėje. Iš to fondo kolegija mokslo reikalams per 10 metų gaus po 100,000 dol.